

စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့်ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန
စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာန
ကရင်ပြည်နယ်

ဒေသတစ်ခုထုတ်ကုန်တစ်ခုအခြေပြု ဈေးကွက်ဝင်သီးနှံ
ပိလောပီနံ၏ တန်ဖိုးမြှင့်ထုတ်လုပ်မှုအလားအလာကို
ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်း

ဒေါ်နော်ရီရီဦး
ဒု- လက်ထောက်ဦးစီးမှူး
ပြည်နယ်ဦးစီးမှူးရုံး

၂၀၂၄ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ () ရက်

တင်ပြမည့်အကြောင်းအရာ

- (၁) နိဒါန်း
- (၂) ဆန်းစစ်လေ့လာမှုပြုလုပ်ရခြင်းအခြေခံအချက်အလက်များ
- (၃) ရည်ရွယ်ချက်
- (၄) လေ့လာမှုပုံစံ
- (၅) တွေ့ရှိချက်များနှင့် သုံးသပ်ချက်များ
- (၆) အကြံပြုချက်များ

နိဒါန်း

ပီလောပီနံ

- ❑ ၁၆ရာစုနောက်ပိုင်း၌ တောင်အာဖရိကတိုက် မှ စတင်၍ ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် စိုက်ပျိုးခြင်း
- ❑ ကာဗွန်ဟိုက်ဒရိုတ်ပေါကြွယ်ဝသော သီးနှံဖြစ်ပြီး ဖွံ့ဖြိုးဆဲနိုင်ငံများအတွက် ဝမ်းစာအဖြစ် အသုံးပြုကြခြင်း(စပါး၊ ပြောင်း၊ ဂျုံ၊ ပီလောပီနံ)
- ❑ နှစ်စဉ် လူဦးရေပေါင်း သန်း (၅၀၀)၏ ဝမ်းရေအတွက် ဖြည့်တင်းပေးလျက်ရှိ(FAO, 2021)
- ❑ စုစုပေါင်း စိုက်ပျိုးဧရိယာ သန်းပေါင်း (၁၆.၈)ဟက်တာ
- ❑ စုစုပေါင်းတန်ချိန်သန်းပေါင်း (၃၀၈) သန်းခန့်ထုတ်လုပ်(BlueSense:2023)
- ❑ ဝင်ငွေရသီးနှံ
- ❑ ကမ္ဘာ့နေရာအနှံ့ ကျယ်ပြန့်စွာ စီးပွားဖြစ် စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်လျက်ရှိခြင်း

Source:BlueSense,2021

နိဒါန်း

၂၀၂၀-၂၀၂၁ခုနှစ် တိုင်းဒေသကြီး/ပြည်နယ်အသီးသီး၏ ပီလောပီနံသီးနှံစိုက်ပျိုး ထုတ်လုပ်မှု အခြေအနေ

စဉ်	တိုင်းဒေသကြီး/ ပြည်နယ်	ပီလောပီနံ				စိုက် (%)
		စိုက်	ရိတ်	နှုန်း	ထွက်	
၁	ကချင်	၃၇၈၇၃	၃၇၁၇၆	၂၄၇၄.၆၇	၉၁၉၉၈၄၇၄	၄၅.၆
၂	ကရင်	၃၄၀၆	၃၄၀၆	၃၂၉၈.၂၇	၁၁၂၃၃၉၀၃	၄.၂
၃	ချင်း	၂၀၀	၂၀၀	၁၀၇၇.၇၇	၂၁၅၅၅၃	၀.၂
၄	စစ်ကိုင်း	၄၀၆၉	၄၀၆၉	၂၁၈၈.၉၅	၈၉၀၆၈၄၉	၅.၀
၅	တနင်္သာရီ	၁၇၅၈	၁၇၅၈	၃၁၅၅.၉၀	၅၅၄၈၀၇၅	၂.၂
၆	ပဲခူးတိုင်း	၁၁၀	၁၁၀	၅၈၁၉.၉၁	၆၄၀၁၉၀	၀.၁
၇	မွန်ပြည်နယ်	၇၃၄	၇၃၄	၃၅၆၉.၆၈	၂၆၂၀၁၄၈	၀.၉
၈	ရခိုင်ပြည်နယ်	၇၁၂	၇၁၂	၁၅၃၁.၈၈	၁၀၉၀၆၉၇	၀.၉
၉	ရန်ကုန်	၁၄၅၈	၁၄၅၈	၄၀၈၉.၉၁	၅၉၆၃၀၉၂	၁.၈
၁၀	ရှမ်းပြည်နယ်	၇၃၉	၇၃၉	၁၈၃၂.၅၈	၁၃၅၄၂၇၇	၀.၉
၁၁	ဧရာဝတီ	၃၁၂၂၈	၃၁၂၂၈	၃၆၇၇.၅၃	၁၁၄၈၄၂၀၅၀	၃၈.၃
	ပြည်ထောင်စုချုပ်	၈၂၂၈၇	၈၁၅၉၀	၂၉၉၅.၆၃	၂၄၄၄၁၃၃၀၈	

အများဆုံးစိုက်ပျိုးသောတိုင်း/ပြည်နယ်
(ကချင် > ဧရာဝတီ > စစ်ကိုင်း > ကရင်)

ကရင်ပြည်နယ်

- ပီလောပီနံကို မုန့်ပဲသရေစာအဖြစ်
စားသုံးခြင်းမှ စီးပွားဖြစ်စိုက်ပျိုး

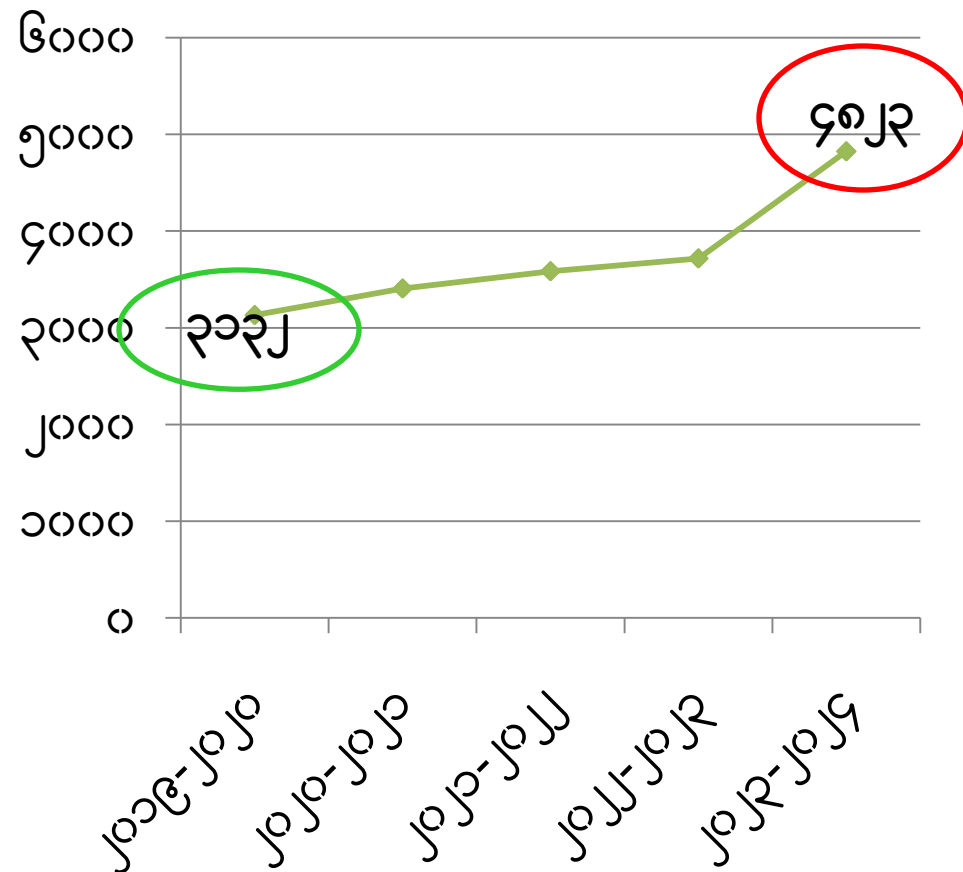
ထုတ်လုပ်လာခြင်း

- ထိုင်းနိုင်ငံနှင့် ထိစပ်လျက်ရှိသော
နယ်စပ်မြို့များဖြစ်သည့် မြဝတီ၊ ကျိုက်ခွံ
နှင့် ဘုရားသုံးဆူမြို့များ၌ အများအပြား
စိုက်ပျိုးခြင်း

ဆန်းစစ်လေ့လာမှုပြုလုပ်ရခြင်းအခြေခံအချက်အလက်များ

ကရင်ပြည်နယ်အတွင်း နှစ်အလိုက် ပီလောပီနံစိုက်ပျိုးဧရိယာ(ဧက)

- နှစ်အလိုက် ပီလောပီနံစိုက်ပျိုးမှု ဧရိယာ တိုးမြှင့်လာခြင်း
- ပြည်နယ်အတွင်း နယ်စပ်မြို့များ၌ တောင်သူများ၏ ပီလောပီနံသီးနှံကို စီးပွားဖြစ်စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်လာခြင်း

ရည်ရွယ်ချက်များ

- ဒေသတစ်ခုထုတ်ကုန်တစ်ခု အခြေပြု ဈေးကွက်ဝင် ပီလောပီနံ၏ ထုတ်လုပ်နိုင်မှု အလားအလာကို ဆန်းစစ်လေ့လာရန်
- ပီလောပီနံသီးနှံ၏ အသုံးဝင်ပုံများ သိရှိလာစေရန်
- ပီလောပီနံ စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်သော တောင်သူများ၏ အကျိုးအမြတ်ကို သိရှိလာစေရန်

လေ့လာမှုပုံစံ

သက်ဆိုင်ရာဌာနများ

စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်သူ

အကျိုးဆောင်တောင်သူ/ပွဲစား

(က) သီးနှံစိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်မှု၊ ဈေးကွက်အချက်အလက်များ၊ အခြားလိုအပ်ချက်များ
(ခ) စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်မှုပုံစံ၊ (၁) ဧကအကျိုးအမြတ်၊ အခက်အခဲများ
(ဂ) ဝယ်ယူ/ကြိတ်ခွဲ/တင်ပို့ရောင်းချမှုဆိုင်ရာ ချက်အလက်များ

တွေ့ရှိချက်များဖော်ထုတ်ခြင်း၊ ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာခြင်း၊ သုံးသပ်အကြံပြုခြင်း

တွေ့ရှိချက်များ

ပီလောပီနံသီးနှံစိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်မှုပုံစံအဆင့်ဆင့်

(က)

မျိုးကိုင်းရွေးချယ်ခြင်း

ပီလောပီနံမျိုး - ဒေသမျိုး(လက်ရောင် ၉)

- ❖ (၈)လမှ (၁၂)လသား သက်တမ်းရှိသော အပင်ကို မျိုးပိုင်းယူခြင်း
- ❖ ကျန်းမာသန်စွမ်းပြီး ပိုးမွှားရောဂါ ကင်းစင်သော မျိုးပိုင်းကို ရွေးချယ်
- ❖ အပင်၏ အလယ်ပိုင်းကိုသာ မျိုးပိုင်းအဖြစ် အသုံးပြု

ပီလောပီနံသီးနှံစိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်မှုပုံစံအဆင့်ဆင့်

(ခ) မြေပြုပြင်ခြင်း

- ❖ ထယ်ရေးညက်ညက်ရစေရန်
သုံးသွားတစ်စပ်၊(၇)သွားတစ်စပ်၊
(၁၆)သွားနှစ်စပ်ဖြင့်ထယ်ထိုး ထွန်မွှေခြင်း
- ❖ မြေသားအနက်(၁)ပေမှ
(၂)ပေခန့်ရှိချိန်တွင် စိုက်ဘောင်များကို
ပြုလုပ်ဆောင်ရွက်ခြင်း
- ❖ ဘောင်အမြင့်(၉-၁၅)လက်မကြား
ပင်ကြား ၃ပေ ၊တန်းကြား (၄)ပေ
- ❖ မြေချဉ်ငံကိန်း (၅.၅-၆.၀)

ပီလောပီနံသီးနှံစိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်မှုပုံစံအဆင့်ဆင့်

(ဂ) စိုက်ပျိုးခြင်း

ဇွန်၊ဇူလိုင်လတွင် စိုက်ပျိုး

- ❖ ပင်ကြား×တန်းကြား (၃ပေ×၄ပေ)ပတ်လည်စိုက် တစ်ဧကလျှင် (၃၆၃၀ပင်)ဝင်ဆံ့
- ❖ မျိုးပိုင်းကို (၈-၁၀)လက်မ အရှည်ဖြတ်ပြီး ဒေါင်လိုက် ၄၅ဒီဂရီ စောင်း၍ စိုက်ပျိုး
- ❖ မြေအမျိုးအစားမရွေး စိုက်ပျိုးနိုင်သော်လည်း ရေစီးရေလာကောင်းမွန်၍ သဲဆန်သော နံ့မြေကို ပိုမိုနှစ်သက်
- ❖ pH (5.0-5.5)

ပီလောပီနံသီးနှံစိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်မှုပုံစံအဆင့်ဆင့်

(ဃ) အပင်ပြုစုခြင်းနှင့် သွင်းအားစု ထည့်သွင်းခြင်း

- ❖ စိုက်ပြီး (၁-၂)လသား အရွယ်တွင် ပေါင်းမြက်ရှင်းလင်းခြင်း
- ❖ ပိုးမွှားရောဂါ ကျရောက်မှုအခြေအနေ ဆိုးရွားမှုမရှိခြင်း
- ❖ ကြွက်နှင့် ဖြူကောင်အနည်းငယ်ကျရောက်
- ❖ မြေပြုပြင်ချိန်တွင် နွားချေး(၅)စီး၊ယူရီးယား(၁/၂)အိတ်၊တီစူပါ (၁/၂)အိတ်၊ပိုတက်ရှ် (၁/၂)အိတ်တို့ကို ထည့်သွင်းခြင်း
- ❖ စိုက်ပြီး (၁-၂)လသား အရွယ်တွင် ယူရီးယား (၂/၃)အိတ်၊ပိုတက်ရှ် (၂/၃)အိတ်တို့ကို ပေါင်းမြက်ရှင်း လင်းပြီးချိန် (၂)ကြိမ်ခွဲ ကျွေးခြင်း

ပီလောပီနံသီးနှံစိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်မှုပုံစံအဆင့်ဆင့်

(င) ရိတ်သိမ်းခြင်း

- ❖ စိုက်ပျိုးပြီး (၁၀-၁၁)လ သားတွင် ဥတူးဖော်ခြင်းလုပ်ငန်း ဆောင်ရွက်
- ❖ မတ်လတွင် ဥတူးဖော်ပြီး ဥများကို တိုက်ရိုက်ရောင်းချခြင်း
- ❖ အချို့တောင်သူများမှာ တူးဖော်ရရှိသော ပီလောပီနံဥများကို ရေဆေးသန့်စင်၍ ပိုင်းဖြတ်ကာ နေလှန်းအခြောက်ခံခြင်း
- ❖ အနံ့ကင်းစင်သော အိတ်ဖြင့်ထည့်ပြီး အေးမြ၍ ခြောက်သွေ့သောနေရာတွင် သိုလှောင်ထားရှိ

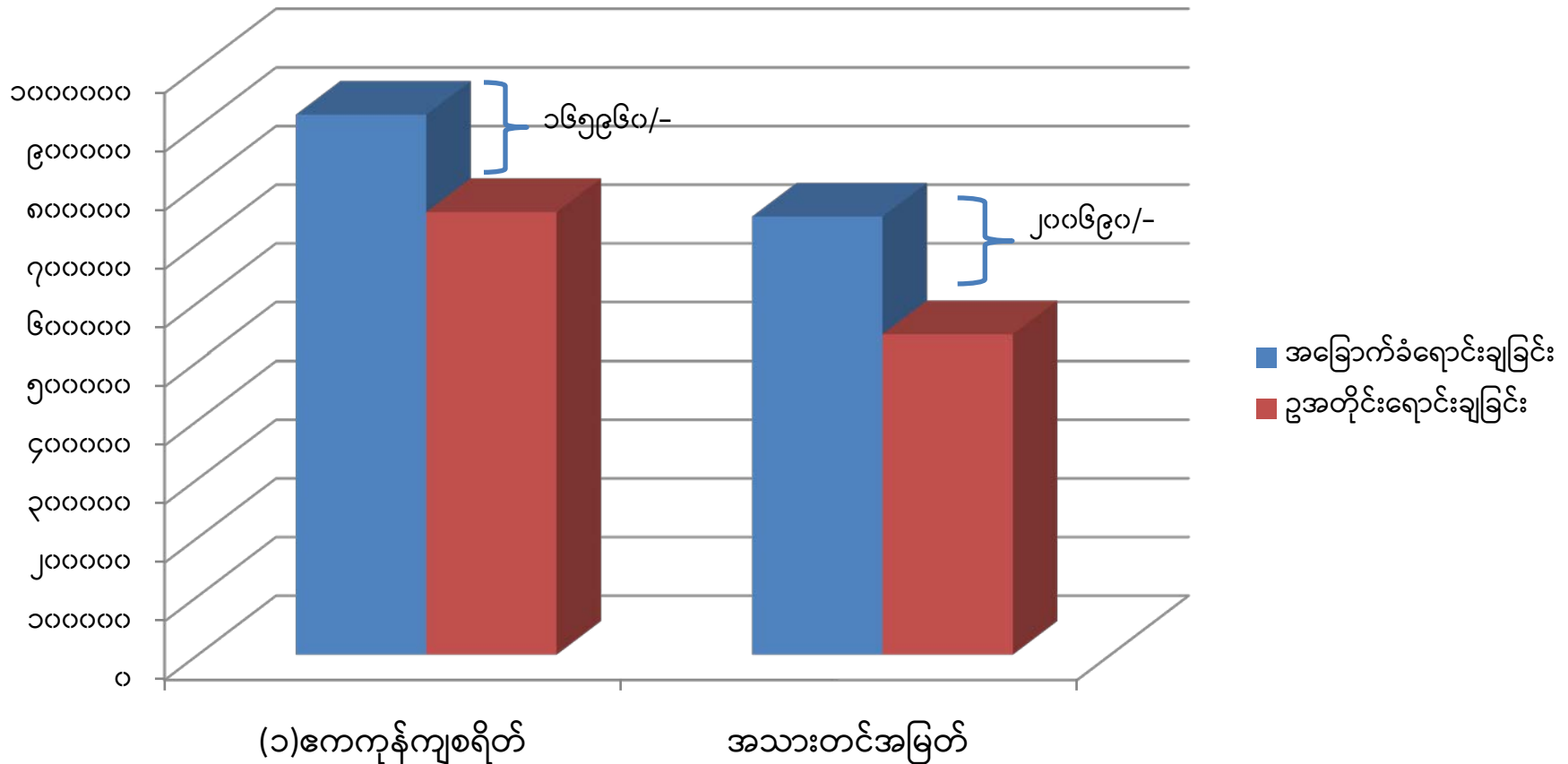
တွေ့ရှိချက်များ

ပီလောပီနံသီးနံ (၁)ဧကစိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်မှု အကျိုးအမြတ်

အကြောင်းအရာ	ယူနစ်	စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်မှု		မှတ်ချက်
		အစို	အခြောက်	
အထွက်နှုန်း	ပိဿာ/ ဧက	၄၃၃၂	၂၁၅၀	
မျိုးစေ့ (မျိုးပိုင်း)	ကျပ် / မျိုးပိုင်း	၉၂၇၉၀	၉၂၇၉၀	မျိုးကိုင်းပေါင်း ၃၆၃၀
မြေဩဇာကုန်ကျစရိတ်	ကျပ် / ဧက	၃၈၉၂၅၀	၃၈၉၂၅၀	သဘာဝနှင့်ဓာတ်မြေဩဇာ
မြေပြင်ခြင်း	ကျပ် / ဧက	၁၁၆၀၀၀	၁၁၆၀၀၀	
စိုက်ပျိုးခြင်း	ကျပ်/ဧက	၃၆၀၀၀	၃၆၀၀၀	
ပြုစုခြင်း	ကျပ်/ဧက	၆၀၀၀၀	၆၀၀၀၀	
ရိတ်သိမ်းထုတ်ပိုးခြင်း	ကျပ် / ဧက	၆၀၀၀၀	၂၂၅၉၆၀	တူးဖော်ခြင်း၊စက်လှီးခြင်း၊ နေလှန်းအိတ်သွပ်ခြင်း
(၁) ဧကကုန်ကျစရိတ်	ကျပ် / ဧက	၇၅၄၀၄၀	၉၂၀၀၀၀	
(၁) ပိဿာဈေးနှုန်း(အစို)	ကျပ် /ပိဿာ	၃၀၀	၇၇၅	
(၁) ဧက ပြန်ရချက်	ကျပ် /ဧက	၁၂၉၉၆၀၀	၁၆၆၆၂၅၀	
(၁) ဧက အသားတင်အမြတ်	ကျပ် /တင်း	၅၄၅၅၆၀	၇၄၆၂၅၀	
အကျိုးအမြတ်အချိုး		၁:၁.၇၂	၁:၁.၈၁	

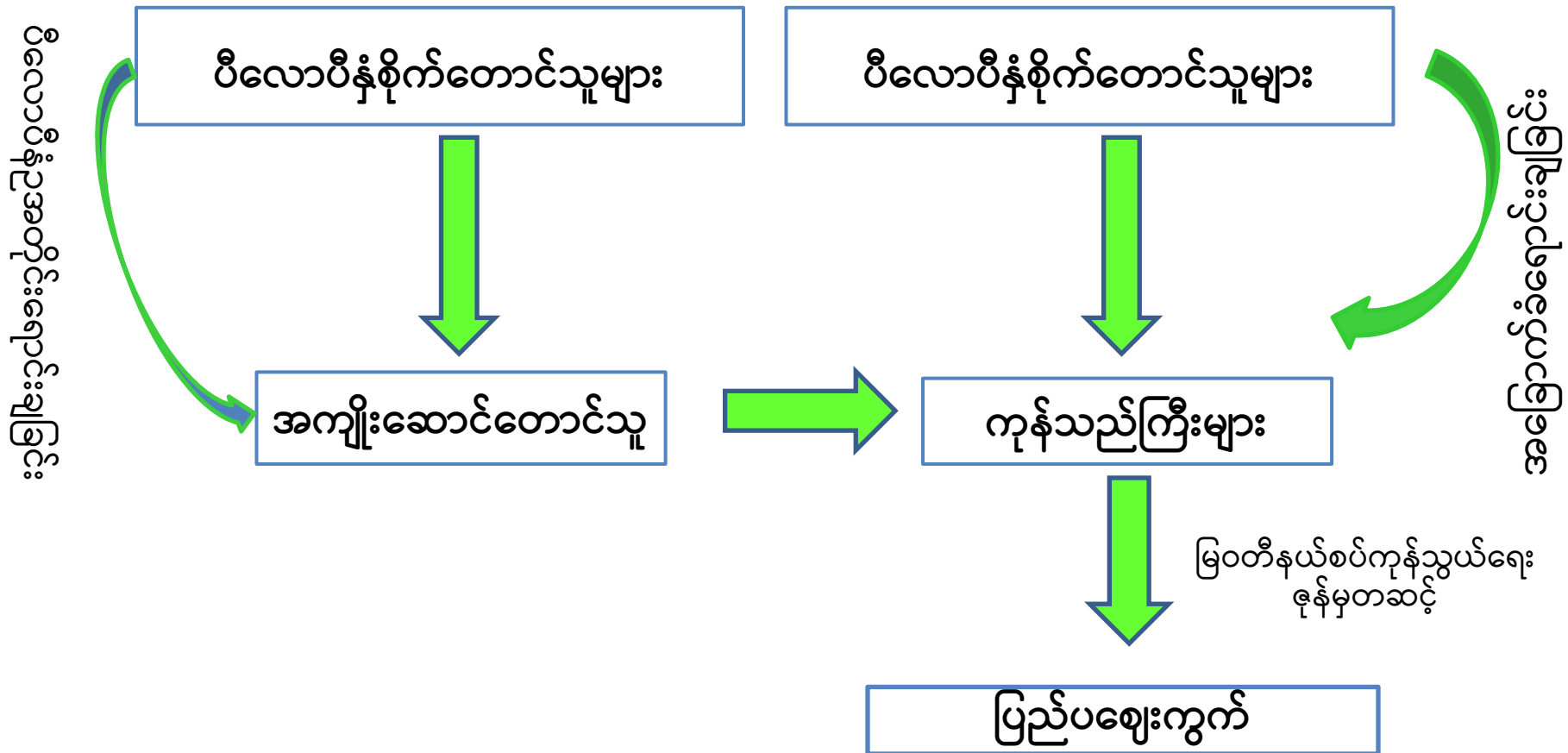
တွေ့ရှိချက်များ

(၁)ဧက စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်မှုကုန်ကျစရိတ်နှင့် အကျိုးအမြတ်နှိုင်းယှဉ်ချက်

(source: field analysis)

ပီလောပီနံထုတ်ကုန်ရောင်းဝယ်ဖောက်ကားမှုပုံစံ

(source: field survey)

သုံးသပ်ချက်များ

- တောင်သူများ လက်လှမ်းမီသော နည်းစနစ်ဖြင့် စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်နိုင်ခြင်း
- ပိုးမွှား/ရောဂါ ဆိုးရွားစွာ ကျရောက်မှု မရှိခြင်း
- အခြောက်ရောင်းချသော တောင်သူများ၏ ထုတ်လုပ်မှုစရိတ်မှာ အစိုရောင်းချ သော တောင်သူများ၏ ထုတ်လုပ်မှုစရိတ်ထက်ပိုမိုကုန်ကျခြင်း
- အစိုရောင်းချသော တောင်သူများ၏ အကျိုးအမြတ် အချိုး (၁:၁.၇၂) ဖြစ်ပြီး
အခြောက်ရောင်းချသော တောင်သူများ၏ အကျိုးအမြတ်အချိုး (၁:၁.၈၁) ဖြစ်ခြင်း
- ဈေးကွက်ဝယ်လိုအားရှိပြီး နယ်စပ်ကုန်သွယ်ရေးဇုန်မှတစ်ဆင့် ကုန်ကြမ်းအနေဖြင့် တင်ပို့ရောင်းချခြင်း

အကြံပြုတင်ပြချက်များ

- ကရင်ပြည်နယ်သည် စိုက်ပျိုးမြေဧရိယာတိုးချဲ့ရန် မြေလွတ် မြေရိုင်းများတည်ရှိနေပါသဖြင့် ဝင်ငွေရသီးနှံ ဝီလောပိန်ကို ဒေသတစ်ခုထုတ်ကုန် အမယ်သစ်တစ်ခုအသွင်ဖြင့် တိုးချဲ့စိုက်ပျိုးရန် အလားအလာ ကောင်းများစွာ ရှိခြင်း
- ကရင်ပြည်နယ်အတွင်း ရာဘာပင်ငယ်ဧက (၂၀၀၀၀) ကျော်အတွင်း ဝင်ငွေရ ကြားသီးနှံအဖြစ် ဝီလောပိန်ကို စိုက်ပျိုးရန် အခွင့်အလမ်းကောင်းများစွာရှိခြင်း
- အခြောက်ရောင်းချခြင်းမှာ အစိုရောင်းချခြင်းထက် အကျိုးအမြတ်ပိုမိုရရှိသဖြင့် အခြောက်ထုတ်လုပ်ရန် တစ်ပိုင်တစ်နိုင် စက်ကိရိယာများ ထောက်ပံ့ပေးရန် လိုအပ်ခြင်း
- MSME ကဏ္ဍ ပိုမိုတိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးလာစေရေးနှင့် အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းများ ပိုမိုရရှိလာစေရေးအတွက် တန်ဖိုးမြှင့် ထုတ်လုပ်သည့် စက်ရုံ/အလုပ်ရုံများ တည်ထောင်ပေးရန် လိုအပ်ခြင်း

ဆက်လက်ဆောင်ရွက်မည့်အစီအစဉ်

- ❑ ဒေသနှင့်ကိုက်ညီသောမျိုးသစ်များစိုက်ပျိုးနိုင်ရေးအတွက် သုတေသနလုပ်ငန်းများ ဆက်လက်ဆောင်ရွက်ခြင်း၊
- ❑ ပီလောပီနံသီးနှံနှင့်ပတ်သက်၍ နည်းပညာပေးသင်တန်းများ၊ ရိတ်သိမ်းချိန်လွန် နည်းပညာပေး သင်တန်းများပေးခြင်း၊
- ❑ တန်ဖိုးမြှင့်ထုတ်ကုန်များထုတ်လုပ်ခြင်းမှဝင်ငွေပိုမိုရရှိနိုင်ရေးအတွက်လိုအပ်သော သတင်းအချက်အလက်များနှင့် နည်းပညာများရရှိရေး ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်ပေးခြင်း

ပိလောပီနံမှ ထုတ်လုပ်သော တန်ဖိုးမြင့်ထုတ်ကုန်များ

A photograph of a large agricultural field filled with rows of green cassava plants. A narrow dirt path runs through the center of the field, leading towards the horizon. In the distance, three tall, thin trees stand out against a pale sky. The overall scene is bright and green, suggesting a healthy crop.

ကျေးဇူးတင်ပါသည်။